

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 11. januára 2017 v Bratislave v trestnej veci odsúdeného **I. R.** rodeného I. S., pre trestný čin nedovolenej výroby a držania omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov podľa § 187 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 prerokoval sťažnosť odsúdeného I. R. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4Ntok/1/2016, z 22. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného I. R. **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 4Ntok/1/2016, z 22. septembra 2016 rozhodol podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku o zamietnutí návrhu odsúdeného I. R. na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2T/48/98, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tak, že: „Súd konštatuje, že pre povolenie obnovy konania vo všeobecnosti musia byť kumulatívne splnené dve podmienky. Musia nastať skutočnosti súdu skôr neznáme, a zároveň musia byť spôsobilé prívodiť priaznivejšie rozhodnutie pre páchatel'a. Možnosť zasahovania do právoplatných rozhodnutí súdov je však v súlade so zásadou nemennosti právoplatných rozhodnutí pre zaručenie právnej istoty striktno obmedzená určením presných zákonných kritérií uvedených v citovanom ustanovení § 394 ods. 1 Trestného zákona. Už zo systematického zaradenia inštitútu obnovy konania medzi mimoriadne opravné prostriedky je zrejmé, že v konaní o povolenie obnovy nedochádza k opätovnému prehodnocovaniu veci, ale jedná sa posúdenie, či nová skutočnosť, ak je daná, spôsobuje takú zmenu dôkaznej situácie,

že by bolo potrebné obvineného spod obžaloby oslobodiť alebo uznať za vinného podľa miernejšieho ustanovenia zákona, prípadne mu uložiť miernejší trest. Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorého účelom je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí, a to v prípadoch, keď príčiny zistených nedostatkov vyšli najavo až po právoplatnosti pôvodného rozhodnutia. Neskoršia rozhodovacia činnosť súdov, ktorá nie je skutočnosťou týkajúcou sa trestného konania odsúdeného, nemôže byť ani predmetom dokazovania skutku. Je tiež potrebné mať na zreteli, že spôsobilosť novej skutočnosti alebo dôkazu zmeniť pôvodné rozhodnutie je vždy treba posudzovať podľa právneho stavu existujúceho v dobe vydania pôvodného rozhodnutia (*ex tunc*), a preto **k prípadným zmenám hmotnoprávných ustanovení (či k zmenám v ich výklade) nemožno ako k rozhodnej skutočnosti prihliadať**. Zhodný právny názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí, sp. zn. 1Tost 3/2008 zo dňa 12. marca 2008. *In concreto*, odsúdený I. R. sa domáha obnovy konania preto, že aplikačná prax súdov v neskoršom období ustálila konkrétne hmotnostné a ďalšie kritériá pre vznik trestnosti prechovávanía omamných látok, resp. konkretizovala podmienky, za ktorých možno určité látky považovať za návykové látky podľa § 135 Trestného zákona, a to prísnejšie, ako tomu bolo v čase odsúdenia I. R.. Zisťovanie, či určité konanie naplnilo znaky skutkovej podstaty trestného činu však v žiadnom prípade nie je skutkovou otázkou, kedy sa zisťuje, či nastali okolnosti uvedené v skutkovej vete, ale otázkou právneho posúdenia zistených skutkových okolností. Na nápravu prípadných právnych omylov však slúži iný mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie. K procesným námietkam odsúdeného vzneseným v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania súd uvádza, že odsúdenému bolo na základe jeho žiadosti umožnené nahliadnuť do spisu a bol mu poskytnutý priestor na plné uplatnenie jeho práva na obhajobu. Nie je však právom odsúdeného určovať, čo má byť obsahom spisu z hľadiska potrieb súdu, poznať všetky relevantné okolnosti prípadu, navyše odpis registra trestov odsúdeného, ktorého sa tento domáhal, v konaní o danom návrhu na povolenie obnovy konania, nehrá z hľadiska splnenia podmienok obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku žiadnu rolu. Tvrdenie odsúdeného o nedostatočnej žurnalizácii spisu je nepravdivé, nie je ničím podložené, a tak isto ako v uvedenom prípade, nič nehovorí o predmete konania“.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť odsúdený I. R.. V sťažnosti uviedol: „Krajský súd v Bratislave sa dostatočne nevysporiadal s dôkaznou situáciou, najmä s tým, že bol v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

publikovaný judikát, sp. zn. Tpj 1/98, z 01. júna 1998. Teda ide o oficiálny judikát, ktorým sú súdy nižšieho stupňa viazané, pre ne záväzný. Súdy majú rozhodovať nielen zákone ale aj spravodlivo, v identických veciach rovnako, ide o tzv. predvídateľnosť práva – rozhodnutia, právnu istotu. Čo sa týka mojich námietok voči tvorbe, skladbe – žurnalizácii spisu, sp. zn. 4Ntok/1/2016, tak tieto námietky považujem za právne relevantné. Odsúdený poukazuje a dáva do pozornosti sťažnostnému súdu, že okrem rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. novembra 1997, sp. zn. 4To/65/97, nemohlo byť žiadne iné známe Krajskému súdu v Bratislave dňa 18. februára 1998, keď vydával trestný rozkaz 2T/48/1998. Vzhľadom na to, že odsúdený uviedol všetky argumenty, ktoré sú rozhodné a rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti návrhu na povolenie obnovy konania a to tak v písomnom podaní zo dňa 22. júna 2016 ako aj vo verbálnom prejave na verejnom zasadnutí dňa 22. septembra 2016, tieto si odsúdený osvojuje aj ako odôvodnenie sťažnosti proti napadnutému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave. Vzhľadom k uvedenému preto odsúdený žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec vrátil na nové konanie a prejednanie tomuto súdu“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že I. R. rod. I. S. bol trestným rozkazom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2T/48/98, z 18. februára 1998 uznaný vinným zo spáchania trestného činu nedovolenej výroby a držania omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov podľa § 187 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, pričom výkon trestu mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Zároveň bola menovanému uložená povinnosť spočívajúca v obmedzení zdržať sa v priebehu skúšobnej doby užívania omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov a povinnosť zaregistrovať sa počas priebehu skúšobnej doby v centre pre liečbu drogových závislostí a absolvovať v tomto centre odvykaciu kúru. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 19. marca 1998.

Najvyšší súd pripomína, že podľa § 394 ods. 1 Tr. por. obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe

alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine, alebo vzhľadom na ktoré pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Skutočnosťou predtým neznámou sa rozumie taká skutočnosť, ktorá nebola predmetom dokazovania v pôvodnom konaní. Ide o objektívne existujúci jav, ktorý nie je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci. Nové skutočnosti v konaní o povolení obnovy konania treba zvyčajne preukázať novými dôkazmi.

Predtým neznámym dôkazom sa rozumie predovšetkým dôkaz, ktorý nebol vykonaný v pôvodnom konaní, ale aj dôkaz síce v pôvodnom konaní vykonaný ale s novým obsahom, ak by v dôsledku tohto dôkazu došlo k podstatnej zmene výpovede svedka. Predmetom hodnotenia súdu musí byť aj okolnosť, pre ktorú došlo k obsahovej zmene dôkazov.

V konaní o návrhu na povolenie obnovy konania nemožno preskúmavať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní. Toto konanie sa v zmysle ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. obmedzuje predovšetkým na riešenie otázky, či návrh na povolenie obnovy konania obsahuje skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú pre súd nové skôr neznáme. Za nové skutočnosti alebo dôkazy nemožno považovať skutočnosti alebo dôkazy, ktoré možno zistiť z obsahu spisov a to ani vtedy, keď sa súd s nimi v rozhodnutí nevysporiadal alebo ich dokonca prehliadol, resp. sa zmýlil pri hodnotení vykonaných dôkazov, prípadne ich nesprávne vyhodnotil (R 6/1997).

Z návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, z jeho vyjadrení v konaní pred Krajským súdom v Bratislave v rámci obnovovacieho konania ale i z podanej sťažnosti vyplýva, že menovaný sa domáha iného právneho posúdenia jeho konania s ohľadom na ďalšie rozhodnutia súdov Slovenskej republiky. **K ďalším a prípadne aj obsahovo iným rozhodnutiam súdov Slovenskej republiky v porovnaní s rozhodnutím týkajúcim sa odsúdeného I. S. najvyšší súd poznamenáva, že tieto rozhodnutia nie sú ani skutočnosťou predtým neznámou v zmysle § 394 Trestného poriadku a ani predtým neznámym dôkazom v zmysle označeného zákona ustanovenia.**

V súvislosti s aplikáciou judikatúry v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je potrebné uviesť, že podľa ustanovenia § 2 ods. 3, ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a pri rozhodovaní viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a zákonom. Právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnutý v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je pre súd v konkrétnej veci záväzný. Za podmienok ustanovených osobitnými predpismi je sudca viazaný aj právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí súd vyššieho stupňa.

Z označených zákonných ustanovení je teda nesporné, akými právnymi predpismi je súd pri svojej rozhodovacej činnosti viazaný. Vo svetle okolností pri riešení prejednávaného prípadu sťažnostný súd nemá právo preskúmavať a vyjadrovať sa k rozhodnutiam iných súdov nižšieho stupňa alebo iným rozhodnutiam iných senátov najvyššieho súdu. Opak by znamenal, že sťažnostný súd by si atrahoval pôsobnosť, ktorá mu nepatrí a tým by svojvoľne negoval princíp ustanovení čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (princíp legality), ktorý je jedným zo základných postulátov právneho štátu, nevyhnutný aj pre ochranu základných práv a slobôd občanov.

Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 575/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov najvyšší súd zverejňuje súdne rozhodnutia zásadného významu a prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, a to za účelom zabezpečenia ich jednotného výkladu a jednotného používania. Význam takého uverejňovania rozhodnutí, ktorého dôsledkom je aj faktické rešpektovanie tzv. konštantnej judikatúry súdmi je treba vidieť z pohľadu princípu predvídateľnosti práva, ktoré je neopomenuteľným komponentom princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorým je Slovenská republika v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky viazaná. To však v žiadnom prípade neznamená, že všetky rozhodnutia najvyššieho súdu nadobúdajú povahu precedensov alebo sa stávajú tzv. sudcovským právom. Súdne rozhodnutie (judikát, stanovisko) nie je prameňom práva (je len zdrojom argumentačnej sily pre zabezpečenie ústavnej súladnej aplikácie a interpretácie právnych noriem).

S ohľadom na uvedené najvyšší súd uzatvára, že podobne ako krajský súd nezistil splnenie podmienok na povolenie obnovy konania vo veci odsúdeného I. R. tak, ako to predpokladá ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku a preto, osvojac si argumenty krajského súdu, na ktoré odkazuje, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 11. januára 2017

JUDr. Jana S e r b o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vypracoval : JUDr. Martin Bargel

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová